5. Arnöhuvud

är ett naturreservat och ett av Skoklosterhalvöns mest populära besöksmål. Här är Uppsalaåsen 45 meter hög och sluttningarna ner mot vattnet är branta och klädda med barrskog. På bronsåldern var Arnöhuvud en ö varifrån man hade bra utsikt över vattenleden in mot Uppsala. Spår efter dåtidens människor syns fortfarande i form av flera stenrösen.

Du kan även ta dig hit med bil men den får du lämna vid parkeringsplatsen. Här finns också informationstavlor.

Från parkeringen kan du välja mellan två stigar. Den ena, 650 m lång, går genom skog med mycket lövträd och leder ner mot vattnet och Reveludden. Följer du den andra stigen kommer du efter ca 1,3 km upp till toppen av Arnöhuvud. Ta gärna med fika. En utmärkt plats för dig som vill stanna upp en stund och reflektera eller bara finnas.

4. Bagarbo

har en stundtals dramatisk historia och både gården och dess tidigare ägare har haft stark anknytning till Skokloster slott och kyrka. De numer utslocknade adelssläktena Sabel och Silfverlås hade sitt säte här och är gravsatta i Skokloster kyrka. Flertalet av byggnaderna i området är av stort historiskt intresse och räknas som mycket värdefulla. Den gula huvudbyggnaden är byggd 1885 men präglas av ombyggnationen 1915. Det röda huset på bilden är den ursprungliga sätesbyggnaden som byggdes runt sekelskiftet 1800.

3. Dampeboda rastplats

Någon kilometer efter Nybygget hittar du en trevlig rastplats på höger sida av vägen. Här finns bord och bänkar, ett idealiskt ställe för vila och en fika innan du cyklar vidare mot Bagarbo.

2. Sandhagens naturreservat

”En riktig urskog!” Så har Sandhagens naturreservat beskrivits av besökare som fascinerats av den vilda, orörda naturmiljön. Här har inte människan haft någon påverkan på den rika och skiftande florans livscykel på många år vilket skapar en unik upplevelse för besökaren. Branten består av sand och moränmark med ett delvis mycket gammalt trädbestånd av 300-åriga tallar och 200-åriga granar. På marken kan du hitta sällsynta arter så som bombmurkla, desmeknopp och dvärghäxört.

1. Nybygget

Det här torpet hette ursprungligen Nytorp och är en viktig del av Skoklosters kulturmiljö. På 1850-talet flyttades byggnaderna hit från en plats längre söderut på det som idag är åkermark. Torpet blev i samband med det backstuga och kom att kallas Nybygget. Bostadshuset är en parstuga från första häften av 1800-talet. En bod från tidigt 1800-tal ligger öster om huset och ett före detta fähus ligger på andra sidan vägen och tillhör idag Skokloster 2:1.

7. Salsta gård

Salsta by bestod från tidig medeltid fram till 1800-talets början av fyra gårdar och var därmed socknens största by. År 1669 såldes byn till Carl Gustaf Wrangel och de fyra gårdarna kom därmed att bli arrendegårdar under Skoklosters Gods. I samband med storskiftet 1804 reducerades de till tre gårdar och vid laga skifte 1880 till två. De återstående gårdarna var i drift fram till 1950-talet. Byn ligger uppe på en moränhöjd omgiven av slättlandskapet och räknas som ett mycket viktigt inslag i kulturmiljön. Flera av gårdens byggnader uppfördes under 1800-talet.

10. Skokloster Slott

är ett välbevarat monument över den svenska stormakttiden. År 1611 fick en estländsk fältherre vid namn Herman Wrangel Skokloster i gåva av Karl IX och då påbörjades ett nytt avsnitt i bygdens historia. Herman Wrangels son Carl Gustaf Wrangel påbörjade uppförandet av slottet 1654. Han gick i sin fars fotspår och blev en ännu mäktigare man tack vare sina stora framgångar som krigsherre. Efter hans död 1676 gifte sig äldsta dottern Margareta Juliana med Nils Brahe och man instiftade ett fideikommiss. Det innebär att Skokloster slott har bevarats som det såg ut vid slutet av 1600-talet. En rundvandring här ger besökaren en inblick i hur stormaktstidens makthavare manifesterade sin ställning i samhället.

Kyrkan i Sko började byggas i mitten av 1200-talet, och högaltaret invigdes under 1280-talet. I samband härmed flyttade förmodligen nunnorna från Flasta kyrka hit. I slutet av 1400-talet pågick stora byggnadsarbeten, bland annat ombyggdes och sänktes södra sidoskeppets valv, och ovanpå detta uppfördes en välvd gång in till en läktare i kyrkans västra del. Efter reformationen föröll kyrkan tills Herman Wrangel bekostade en renovering 1620–1624. Altaruppsatsen och predikstolen tillhörde från början Klosterkyrkan i Oliwa, Polen, men skänktes till Skoklosters kyrka av Carl Gustaf Wrangel år 1674. En restaurering under 1890-talet innebar bland annat att fasaderna befriades från 1600- och 1700-talets vitlimning, ny ingång togs upp i söder och södra sidoskeppets övre våning togs bort. Strax intill kyrkans sydvästra hörn står en klockstapel, uppförd 1743.

6. Sjustastenen – U 678

Det runristade stenblocket restes av två kvinnor efter söner och en make som dödats i strid. Inskriptionen berättar en del om förhållandena under vikingatiden. Männen är borta, endast de sörjande kvinnorna finns kvar hemma. Inskriptionen lyder: Runa lät göra minnesvården efter Spjallbude och efter Sven och efter Andvätt och efter Ragnar, hennes och Helges söner och Sigrid efter Spjallbude sin man. Han blev död i Holmgård i Olovskyrkan. Öpir ristade runorna

8. Brahems skola

Brahem byggdes 1904 för att bli sockenskola och fungerade som sådan fram till 1959. Fastigheten övergick då i privat ägo. Idag är Brahems Gård, förutom privatbostad en viktig del av landskapsmiljön där ägarna föder upp gutefår, en utrotningshotad svensk lantras. Gutefåren passar bra in i landskapet med sina karaktäristiska horn och är fantastiska landskapsvårdare. Förutom att fåren ger skinn, ull och kött hyrs de också ut till bete på och i närheten av Skoklosterhalvön. Bilden är från 1935.

9. Flasta mur

Välkommen till Flasta kyrkoruin eller Flasta mur som den också kallas. Kyrkan uppfördes i början av 1100-talet. Då var Sverige ett katolskt land och religionen hade en helt annan bety-delse än idag för människors vardag. På 1230-talet kom cisterciensernunnor från Byarums kloster i Småland hit till Uppland och troligen anlades deras första bostäder här i närheten av Flasta gamla sockenkyrka, som sannolikt också blev deras första klosterkyrka. Under 1240-talet började man bygga Skokloster kyrka med tillhörande klosteranläggning vid Skohalvöns östra strand och 1288 invigdes den nya kyrkans altare. Några år senare brann Flasta gamla kyrka och då slutade man använda den.

5. Arnöhuvud

4. Bagarbo

3. Dampeboda Rastplats

2. Sandhagens naturreservat

1. Nybygget

7. Salsta

6. Sjustastenen

8. Brahems skola

9. Flasta

10. Skokloster

Lilla cykelturen
Vägar
Vatten
Öppen mark
Skog
Parkeringen

0
500
1 000 Meter

Foton:
Bagarbo: Anna Vikstrand/Upplandsmuséet
Brahems gård: Skokloster Gille
Skokloster slott: Jens Mohr
Skokloster kyrka: Sofi Sandström
Övriga: Jenny Lindberg

Lilla cykelturen 15 km